

УДК 663.83:330.131.7

МЕТОДИ ТА ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Студ. А. А. Борзова, гр. МГЯс-18
Науковий керівник проф. А. С. Зенкін
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета - вибір та обґрунтування принципів та методів оцінювання ризиків лікєро-горілчаної продукції. Завдання-аналіз існуючих методів оцінювання ризиків лікєро-горілчаної продукції.

Об'єкт та предмет дослідження . Об'єкт - аналіз методів і принципів оцінювання ризиків. Предмет - лікєро-горілчана продукція.

Результати дослідження.

Галузь алкогольних напоїв в Україні є однією з найбільш динамічних. На сьогоднішній день рентабельність підприємств цієї галузі є однією з найвищих, і темпи приросту виробництва з кожним роком збільшуються. Українські виробники напоїв довели, що вони є конкурентоспроможними: майже вся імпортна продукція замінена споживачами на українські товари, а гостра конкуренція всередині галузі, лише сприяє покращенню якості продукції.

Застосування міжнародних та європейських стандартів, технічних регламентів, процедур оцінки відповідності та ринкового нагляду за виробництвом харчових продуктів, зокрема лікєро-горілчаних, сприятиме підвищенню її якості та конкурентоспроможності, задоволенню вимог споживачів, надійному захисту їхнього життя, здоров'я, створенню безпечних умов праці та збереження довкілля.

Державне регулювання діяльності підприємств лікєро-горілчаної галузі здійснюється згідно із Законом України «Про державне регулювання виробництва й обігу спирту етилового, кон'ячного й плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», затвердженого 15 вересня 1995 р. Стаття 2 цього закону визначає, що виробництво алкогольних напоїв здійснюється суб'єктами господарювання за умови одержання ліцензії . Так, ліцензія на виробництво горілчаних виробів є важливим засобом державного регулювання, що передбачає:

- контроль обсягів виробництва горілчаної продукції (перелік видів спиртів та алкогольних напоїв, які мають право виготовляти суб'єкт господарювання, а також перелік знаків для товарів і послуг, які може використовувати суб'єкт господарювання для виробництва алкогольних напоїв);
- контроль за здійснюваною діяльністю (дотримання технологічних циклів і проходження атестації виробництва продукції);
- можливість припинення діяльності за особливими підставами державними органами.

Згідно з Наказом України «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні» , горілчані вироби підлягають обов'язковій сертифікації. Сертифікація йде комплексно зі стандартизацією. Під час сертифікації горілчані вироби, в першу чергу, оцінюють за такими показниками:

- органолептичні (зовнішній вигляд, смак, аромат, колір);
- фізико-хімічні (міцність, лужність, масова концентрація альдегідів, сивушного масла, естерів та обсяг метилового спирту);
- показники безпечності (вміст важких металів: цинку, міді, свинцю, миш'яку, кадмію, ртуті та радіонуклідів: Цезій-137 та Стронцій-90).

Показники безпечності горілчаних виробів згідно з ДСТУ 4256:2003 та ДСТУ 4257:2003 наведені в таблиці.

Вимоги до показників безпечності горілчаних виробів

Токсичний елемент	Допустимі рівні мг/кг, не більше
Цинк	10,0
Мідь	5,0
Свинець	0,3
Миш'як	0,2
Кадмій	0,03
Ртуть	0,005

На сьогодні допустимий рівень шкідливих речовин у готових продуктах має відповідати міжнародним вимогам і забезпечуватись шляхом упровадження на підприємствах систем управління безпечності згідно з принципами НАССР, яка передбачає контроль небезпечних факторів на всіх стадіях технологічного процесу: починаючи з приймання сировини й закінчуючи відвантаженням продукції кінцевому споживачу.

Важливим елементом оцінювання відповідності є відповідність маркування вимогам ДСТУ. На лицьовій стороні етикетки кожної пляшки горілки та лікєро-горілчаних виробів зазначають:

- загальну та власну назви виробу;
- найменування виробника;
- знак для товарів і послуг;
- географічну назву місця виготовлення виробу, якщо найменування виробника не вказує місце розташування підприємства;
- вміст спирту (% об.);
- місткість посуду;
- штриховий код;
- вміст цукру (якщо це регламентується нормативними документами);
- позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва)

Висновки. Технічне регулювання в Україні відрізняється від європейського. Проте з прагненням України вступити до ЄС та членством у СОТ показало помітні результати щодо покращення системи технічного регулювання. Оцінення відповідності є обов'язковим для горілчаних виробів і проводиться в лабораторіях ООВ, які акредитовані НААУ. В Україні добре розвинені органи акредитації, завдяки чому працює багато випробувальних лабораторій для перевірки горілчаних виробів. ДП «Укрметрестандарт» забезпечує випробувальні та інші лабораторії повіреними приладами. Але, незважаючи

на те, що в Україні є де проводити оцінку відповідності горілчаних виробів, залишається проблемою гармонізація стандартів та безпечність горілчаних виробів під час споживання. Одного гармонізованого стандарту мало для того, щоб забезпечити ефективну зовнішньоекономічну діяльність підприємств, які виробляють горілчані вироби та безпечність самих виробів. Також існує незначна кількість підприємств в Україні, які виробляють горілчані вироби, впровадили систему управління безпечності на основі принципів НАССР.

Отже, щоб усунути ризики випуску небезпечних горілчаних виробів, потрібно постійно контролювати й аналізувати показники безпечності сировини та матеріалів як на виробництві, так і у сфері державного та технічного регулювання

Ключові слова: Ризики, лікєро-горілчана продукція, методи оцінки ризиків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Спиртогорілчані вироби, дріжджі : реєстр нормативних документів, розроблених ТК 64 [Електронний ресурс].Режимдоступу : <http://spiritprod.com.ua/consult.php>.
2. Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів [Електронний ресурс].Режим доступу : <http://dsiu.gov.ua/content/derjrynknaglyad.html>.